

The background of the slide is a photograph of three young people from behind, embracing each other in a lush green forest. They are wearing teal-colored shirts. The person on the left has a white outline of Greenland on their back. The person in the middle has a white long-sleeved shirt with orange and red patterns under their teal shirt. The person on the right is also wearing a teal shirt. The scene is filled with sunlight filtering through the trees.

EVALUERING AF ALLU
NETVÆRK FOR UNGE PÅ EFTERSKOLE

EVALUERING AF ALLU

- Et netværk for grønlandske efterskoleelever
-

Evalueringsnotat til Den A.P. Møllerske Støttefond juni 2018

Gennemført af

Socialt Udviklingscenter SUS

INDHOLDSFORTEGNELSE

EVALUERINGSNOTAT TIL DEN A.P. MØLLERSKE STØTTEFOND JUNI 2018	1
EVALUERINGSNOTAT JUNI 2018	3
DE UNGES DELTAGELSE, NETVÆRK OG FASTHOLDELSE	4
Projektets succeskriteriet jf. ansøgningen	4
Antal deltagere	4
Gennemførelse af efterskoleophold	5
Netværk	5
Sammenfatning på Allu's målopfyldelse i forhold til de unge	6
ALLUS FRIVILLIGMODEL	7
I projektansøgningen beskrives følgende opmærksomhedspunkter ift. den model for samarbejde med frivillige, som Allu var baseret på i pilotprojektet:	7
De frivillige	7
De frivilliges opgaver og ansvar	8
Rekruttering af frivillige	10
Kompetenceudvikling af frivillige	11
Opmærksomhedspunkter og anbefalinger til fortsat udvikling af frivilligmodellen	12
Sammenhængskraften i Allu	12
Sigte mod større kontinuitet i frivilligruppen	12
Uddelegering, ansvar og forventningsafstemning	13
Faglig understøttelse og kvalificering af frivillige	13
Præsentation af dataindsamling	14

EVALUERINGSNOTAT JUNI 2018

Indledning

Foreningen Grønlandske Børn (FGB) videreudvikler i perioden 2017-2020 Allu - et tilbud til grønlandske unge på efterskoleophold i Danmark. Tilbuddet består i et socialt og støttende netværk med andre grønlandske efterskoleelever både fysisk i form af weekendleje og digitalt via sociale netværk.

Tilbuddet er finansieret af Den A. P. Møllerske Støttefond og er en videreudvikling af et tidligere toårigt udviklingsprojekt (2015-2017). I udviklingsprojektet blev konceptet med at tilbyde unge grønlandere på danske efterskoler et netværk på tværs af efterskolerne afprøvet, og evalueringen af projektet viste, at der blandt de unge, der deltog i Allu var et lavere frafald fra efterskolen (7,6%) end blandt gruppen af grønlandske unge, der er på efterskoleophold i Danmark som helhed (17,3%). Erfaringerne fra udviklingsprojektet var ligeledes, at interessen for Allu blandt de unge var større end forventet.

I det nuværende projekt arbejdes der derfor med at øge deltagerantallet, så flere grønlandske efterskoleelever får tilbud om netværk og støtte via Allu samtidig med, at kvalitet i tilbuddet og de frivilligbårne elementer fastholdes og videreudvikles. Ligeledes arbejdes der i projektperioden kontinuerligt med at sikre en forankring og videreførelse af tilbuddet ud over projektperioden. Et væsentligt mål for projektets evalueringsspor er derfor at bidrage relevant til forankringsstrategien, således at såvel den direkte som den afledte betydning af Allu belyses på en sådan måde, at en egentlig model for Allu kan beskrives og prisfastsættes.

Dette evalueringsnotat sætter fokus på to delelementer af Allus overordnede mål:

- En vurdering af betydningen for de unge – hvilken betydning har Allu weekenderne for de unges gennemførelse af efterskoleforløbet, deres oplevelse af positivt netværk med hinanden og med de frivillige samt et generelt et styrket netværk?
 - o Dette belyses på baggrund af deltagerens mundtlige samt skriftlige evalueringer gennemført af FGB elektronisk
- En vurdering af frivilligmodellen med særlig opmærksomhed på behov for justeringer ift. rekruttering, fastholdelse, kvalificering og modellens bæredygtighed fremadrettet.
 - o Datagrundlaget ift. denne del er fokusgruppeinterview og individuelle interview med frivillige, frivilligledere og projektleder i Allu. Interview er gennemført af Socialt Udviklingscenter SUS, der bistår FGB med evaluering af projektet¹

¹ Bilag 1 til dette notat beskriver kort dataindsamlingen i projektperioden.

De unges deltagelse, netværk og fastholdelse

Projektets succeskriterier jf. ansøgningen

I projektansøgningen er nedenstående succeskriterier beskrevet. De første 5 kriterier har fokus på, hvor mange unge der deltager i Allu, hvordan de unge oplever tilbuddet og hvilken betydning Allu har for, at de unge får et netværk og gennemfører deres efterskoleophold. Det er disse 5 kriterier, som første del af dette notat gør status på efter første år.

Succeskriterier:

1. I alt 280 unge bliver en del af Allu. (80 første år og 100 de efterfølgende år).
2. 90 % af de unge i Allu gennemfører deres efterskoleophold.
3. De unge oplever, at deres deltagelse i Allu har haft en betydning for, at de har gennemført deres efterskoleophold.
4. De unge indgår i et positivt fællesskab med hinanden samt foreningens medarbejdere og frivillige.
5. At de unge oplever, at de har fået udvidet deres netværk.
6. At vi har fundet en metode til at belyse den langsigtede effekt.
7. At vi efter projektperioden kan forankre Allu med støtte fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke og mindre fonde.

Antal deltagere

77 grønlandske efterskolelever fra 52 forskellige efterskoler har deltaget i Allu i skoleåret 2017/2018. Målet var 80 elever.

En mindre gruppe elever, der var tilmeldt Allu, kom ikke i gang pga. personlige og/eller skolemæssige forhold. Allu har i skoleåret 2017/18 år prioriteret at have fokus på frivilligmodellen, og har derfor i mindre grad brugt ressourcer på systematisk at forøge antallet af unge. Det vil imidlertid være et fokus for det kommende år, hvor projektet forventer at forøge antallet af deltagelse i Allu fra nuværende 77 til 100. Projektleder oplyser, at det blandt andet vil muliggøres gennem et samarbejde med Uddannelsesstyrelsen i Grønland om afholdelse af intro-camps i starten af skoleåret 2018/2019. Her samles omkring 150 kommende grønlandske efterskoleelever og får intro og invitation til Allu.

Det er hverken et krav eller et mål med Allu, at de unge deltager i alle fem weekender. Allu er et frivilligt tilbud, der kan supplere efterskolefællesskabet, og i kommunikationen omkring Allu fremhæves det, at livet på efterskolen bør komme i første række. FGB's optegnelser viser, at de unge, som melder fra til en weekend, typisk gør det, fordi de skal til fødselsdag, sportsstævne, skolefest eller har 'blive weekend' på efterskolen.

De unge kan løbende tilmelde sig Allu-weekenderne, og deres deltagelse i weekenderne fordeler sig således:

Af de 77 deltagende unge har:

- 43% deltaget i mere end 75% af de weekender, der har været udbudt, siden de blev tilmeldt
- 27% deltaget i 50 - 74% af de weekender, der har været udbudt, siden de blev tilmeldt
- De resterende har deltaget i mellem 25 og 50% af de weekender, der har været udbudt, siden de blev tilmeldt

På hver af de fem weekendlejre har der deltaget mellem 30 og 55 unge

Gennemførelse af efterskoleophold

Ud af de 77 unge, der har deltaget i Allu-weekenderne, har 7 afbrudt deres efterskoleophold. Det svarer til at 91% af de unge, der har deltaget i Allu har gennemført efterskoleopholdet. Projektlederens opfølgende samtaler med de unge, der har valgt at afbryde deres efterskoleophold viser, at de unges beslutning skyldes hjemve, sygdom, sprogsværligheder eller hjemsendelse pga. brud på efterskolens regler.

Hjemve

Hjemve er et udpræget fænomen blandt de unge grønlandske efterskolelever. Af det spørgeskema, som unge i Allu har besvaret, fremgår det at 13,3 % har oplevet hjemve i meget høj grad, 17,8 % har oplevet i høj grad og yderligere 26,7 % har oplevet hjemve i mindre grad. Det vil sige, at over halvdelen af de unge selv beskriver, at de har haft hjemve.

” Man føler sig ensom og får hjemve ved bare at blive på efterskolen og man får lyst til at være blandt andre grønlandere. Det føles som om, man får fornyet sin energi, når man har været i Allu.”

”Man tror mere på sig selv og vil ikke længere bare hjem.”

Det er tydeligt, at de unge selv oplever, at samvær i Allu forebygger og afhjælper deres følelse af hjemve. Betydningen af at være sammen med andre grønlandske unge og få nye venner beskrives som afgørende vigtig. 40% af de unge angiver, at Allu har stor betydning i forhold til at håndtere hjemve og 25% angiver, at det har nogen betydning. De resterende unge – som ikke tillægger Allu en særlig betydning i denne sammenhæng - er stort set de samme unge, som svarer at hjemve ikke er et problem for dem.

Når man alene kigger på gruppen af unge, som har været ramt af hjemve i større eller mindre grad (85%), så tillægger disse unge Allu en afgørende betydning for, at de alligevel har fortsat deres efterskoleophold. Et af succeskriterierne i projektet er netop, at de unge oplever, at deres deltagelse i Allu har en betydning for, at de gennemfører deres efterskoleophold. De unges beskriver blandt andet betydningen af Allu således:

” [...] fordi man får nye venner. Jeg var ved at tage hjem i oktober, men blev her efter jeg havde været med i Allu, hvor jeg fik venner”

”Som den eneste grønlander på skolen kan jeg have behov for at se andre grønlandere. Derfor tager jeg på weekend med Allu. Det, jeg har lært: Nye venner”

Netværk

Styrkelse af de unges netværk og oplevelsen af at få nye venner, er et andet vigtigt fokus i Allu. I 89% af besvarelserne siger de unge, at Allu har medvirket til, at de har fået en bedre kontakt med andre grønlandske unge. De unge besøger hinanden på efterskolen eller i weekenderne hos kontaktfamilien, og halvdelen af de unge beskriver, at de holder kontakten ved lige gennem de sociale medier - Snapchat og Messenger, Instagram og Facebook. Allu faciliterer muligheden for at de unge kan udveksle kontaktinfo til de forskellige sociale medier i Allu's Facebookgruppe.

Når de unge selv skal sætte ord på Allus betydning, så peger de på følgende fire forhold:

- Det er rart at være sammen med andre i samme situation
- Jeg får nye venner og oplever nye ting
- Jeg får mindre hjemve
- Jeg får det bedre indeni

Netværket og åndehullet med ligesindede i Allu ser ud til at være betydningsfuldt også i de unges hverdag på efterskolen, og selve efterskoleforløbet i Danmark bliver lidt lettere at håndtere. Et par unge beskriver det således;

” I er de bedste. Jeg har fået de bedste minder og jeg vil savne jer meget. Det hjælper også meget, at man får nye venner i den periode, hvor man ikke kan se sine venner. I har hjulpet mig meget og jeg kommer til at savne jer”.

”Man tror mere på sig selv og vil ikke længere bare hjem. Ved at se andre unges måde at være på, kan jeg bedre skelne mellem gode og dårlige måder at gøre ting på. Og jeg får bekræftet det, min mor siger om, at alle mennesker er forskellige”.

Sammenfatning på Allu's målopfyldelse i forhold til de unge

77 unge grønlandere har deltaget i Allus tilbud i skoleåret 2017/2018, hvilket næsten svarer til det forventede antal. Kun 7 af de elever, der har været tilknyttet Allu har afbrudt deres efterskoleophold, hvilket svarer til at 91% af den samlede gruppe har gennemført deres efterskoleophold. Det er en markant stigning i antallet af gennemførte skoleforløb, der tidligere – før Allu blev etableret – lå på omkring 80% (jvf. Fondsansøgningen). Projektets succeskriterium er, at 90% af de unge der er tilknyttet Allu, gennemfører skoleforløbet.

De gennemførte samtaler med de unge, deres besvarelser på evalueringer af de enkelte weekender samt det elektroniske spørgeskema viser, at de 85% af de unge, der har været ramt af hjemve, tillægger netværket i Allu stor betydning for, at de alligevel har gennemført deres skoleår. Knapt 90% af de unge peger ligeledes på, at de har fået et større netværk og flere venner blandt andre grønlandske unge i Danmark. Selvom de unge ikke deltager i alle weekenderne, så knyttes der bånd, som betyder, at de unge er i hyppig kontakt med hinanden gennem sociale medier og besøg hos hinanden. Denne devaluering af betydningen af Allu, for de unge bekræfter dermed, at Allu har en positiv betydning for de grønlandske unges robusthed til at gennemføre et efterskoleophold i Danmark.

Allus frivilligmodel

Dette evalueringsnotats andet fokus er Allus frivilligmodel. FGB har særligt ønsket at indhente vurderinger af og perspektiver på udvikling af indsatser til rekruttering, kvalificering af samspil med og mellem frivillige samt modellens bæredygtighed fremadrettet. I de interview der er gennemført, har det overordnede tema derfor været, hvor og hvordan Allus samarbejde med frivillige fortsat kan styrkes og forbedres med henblik på at stå med en stærk, bæredygtig frivilligmodel.

I projektansøgningen beskrives følgende opmærksomhedspunkter ift. den model for samarbejde med frivillige, som Allu var baseret på i pilotprojektet:

- En frivilligruppe med meget forskellig baggrund og kompetencer
- Ønske om større stabilitet i frivilligruppen
- Udvikling af frivilliglederuddannelsen og frivilligkurser generelt
- Udvikling af netværk blandt de frivillige
- Den rette balance i forhold til ansvar og mængden af opgaver, som frivillige kan varetage

For at belyse og perspektivere de beskrevne opmærksomhedspunkter har SUS i foråret 2018 gennemført interview med fire frivillige, en 'praktikant-frivillig', tre frivilligledere og med projektlederen. Betragtninger og perspektiver fra interviewene præsenteres tematisk i det følgende, og afsluttes med evaluators anbefalinger. Men først to citater der understreger den dobbelte gevinst, der kan være ved frivilligt arbejde: at være frivillig handler både om at stille sin tid, opmærksomhed og kompetencer til rådighed for andre i en ulønnet relation, og om muligheden for selv som frivillig at få stærke oplevelser:

”
Når jeg kommer til Allu, så er det lidt som at komme til en lille boble, som vi har skabt.

En lille familie. De små øjeblikke er vigtige. Som når man skræller gulerødder i køkkenet og snakker med de unge, og man kommer helt tæt på hinanden. Eller når man sidder og tegner. Ikke dybe snagende samtaler, men bare lidt om de unges dage og oplevelser. Det er gyldne øjeblikke for mig!” (frivillig)

”De fleste af de unge er søde og rare og fyldt med ideer og tanker og følelser. Bare det at høre dem snakke sammen og have den oplevelse af, hvordan det er at være i DK. Det gør mig helt varm om hjertet. Og de unge frivillige! De er så iverige og kommer med aktiviteter. Det er sådan en stor glæde. De er så gode! Og de frivillige ledere tager en KÆMPE tørn”. (frivillig - pensioneret lærer)

De frivillige

Frivilligruppen i Allu udgøres aktuelt af 10 frivillige, hvoraf tre har en særlig rolle som frivilligledere. Der er en stor aldersspredning blandt de frivillige – fra hovedparten, der er unge i 20'erne og til enkelte frivillige, som er ophørt på arbejdsmarkedet. De fleste har en relation til eller et 'hjerter' for Grønland. Det vurderes, at være et aktiv for projektet, at Allu har en blandet og mangfoldig frivilligruppe. Ikke mindst har det stor værdi, at flere af de frivillige taler og forstår grønlandsk, og dermed kan tale med de unge på deres modersmål og kan bidrage med at oversætte.

I skoleåret 2017/18 er Allu begyndt at have 'frivillig-praktikanter' med på weekendturene. Praktikanterne er unge grønlandere, som selv har erfaringer med at være et sårbart sted i livet, og som nu anvender deres erfaringer aktivt som frivillige. Interviewene peger på, at det er meningsfuldt både for efterskoleeleverne og for de unge praktikanter.

Det er fortsat en udfordring for Allu at finde den rette balance i antallet af frivillige. Med balance skal forstås, at Allu har valgt en model, hvor man kun har det antal frivillige tilknyttet, som der reelt er behov for for at gennemføre weekenderne (ca. 10 frivillige). Når de frivillige oplever, at der er behov for dem og konkrete opgaver, der skal løses, styrkes deres engagement. Men modellen kan være skrøbelig i praksis, hvilket Allu i dette skoleår har oplevet, fordi de frivillige melder fra eller søger orlov fra projektet pga. studier eller personlige forhold. Allu har derfor i løbet af skoleåret og nogle gange med kort varsel, været nødt til at finde nye frivillige. Det har betydning for de øvrige frivillige:

”
Jeg savner lidt, at vi har et fast hold, fordi det er bare mega sejt at kende hinanden, og det er dejligt at se de samme mennesker. Det er også dejligt at se nye mennesker, men fedt hvis de ville komme flere gange. Jeg tror, det kommer som et chok for folk, hvad det indebærer at være med her. Det kommer bag på folk, hvad der skal ske. Man er på hele tiden! Jeg synes også det var hårdt den første weekend, men man vænner sig til det”. (frivillig)

Citatet, der stammer fra et interview med en af de frivillige, understreger, at Allu skal værne om den positive oplevelse de frivillige får ved at være et team. Kontinuitet i frivilligruppen er vigtig. Samtidig peger citatet på, at der kan være behov for endnu tydeligere forventningsafstemning ift., hvad det indebærer at være frivillig i Allu.

De frivilliges opgaver og ansvar

Allu's interne struktur i forhold til frivillige og deres ansvarsområder, ser således ud:

- Projektleder. Allu har en lønnet projektleder, der har det overordnede projektansvar og herunder ansvaret for rekruttering, udvælgelse og kvalificering af frivilligteamet
- Frivilligledere. Allu har tre frivilligledere, der sammen har ansvaret for både planlægning og afvikling af weekenderne. Frivilliglederne er bindeledet mellem de frivillige og projektleder.
- Frivillige. Allu har omkring syv frivillige, hvis ansvarsområdet primært er at medvirke til gennemførelse af weekenderne i samarbejde med frivilliglederne.
- Praktikanter. Allu træner og støtter unge grønlandere, der selv har været et sårbart sted til at blive frivillige. Praktikanter medvirker i gennemførelse af weekenderne på lige fod med andre frivillige.

De frivillige varetager i udgangspunktet alle opgaver i forbindelse med afholdelse af de fem årlige Allu-weekender. Dvs. madlavning, aktiviteter med de unge og løsning af praktiske opgaver. De inviteres ind i planlægningen af frivilliglederne via projektets interne facebookgruppe, og opfordres til at komme med input til indhold på weekenderne. Ofte kommer der ikke respons og input fra de frivillige. Det forklares af frivilliglederen som et udtryk for almindelig travlhed i hverdagen. De frivillige fortæller: *”Opgaverne starter først rigtig, når vi kommer til weekendstedet. Man kan godt bare komme med, når weekenderne starter og ikke have nogen opgaver op til”*. De frivillige tillægger det stor betydning, at man mødes fredag og aftaler den konkrete planlægning og koordinering af weekenden. Men alligevel kan det i praksis være vanskeligt.

”
Vi har lidt haft nogle forskellige ansvarsområder, nogle har styr på kørsel. osv. Når vi møder ind på weekenden, starter vi med et frivilligmøde, gerne inden de unge ankommer. Men det der frivilligmøde har vi ikke rigtig praktiseret, eller vi har gjort det,

men ikke før de unge kom – det har haltet lidt de sidste to-tre weekender! Planen er, at der skal være et møde inden de unge kommer Et koordineringsmøde, hvor vi planlægger hvem står for aftensmad, opvask, etc. hvem kunne tænkte sig hvilken post? Og så et aftenmøde også (fredag). Er der noget der har været et problem, hvem skal vi have fokus på, etc.? Til maden er der altid to frivillige på og så de unge selv.” (frivillig)

Selvom det ikke altid lykkes at have tid til fælles planlægning inden weekenden, som citatet peger på, så er alle enige om, at weekenderne er vellykkede og hyggelige at være med i - for både elever og frivillige. De frivillige er opmærksomme på, at frivilliglederne har et stort ansvar for, at alt klapper. *”De tre frivilligledere har været så engagerede, at de måske har fået for meget om ørerne. Lukket sig om nogle af opgaverne i bedste mening. Det er vigtigt at have overskud til at have overblik” og en anden frivillig tilføjer: De vil heller ikke presse de frivillige for meget – men det må de gerne!”(frivillig)*

Frivilliglederne har med support fra projektleder ansvaret for den overordnede planlægning af weekenderne; invitation af de unge via Facebook og kontakten til efterskolerne, ligesom de organiserer madindkøb, kørsel og planlægning af aktiviteter. Frivilliglederne sætter et hold af frivillige via Facebook, hvor de frivillige melder sig på. Planlægningen fylder meget, og projektet arbejder på at finde en god balance mellem de frivilliges ansvar og hvilke opgaver, der må løses af sekretariatet. Tidligere har lederne endvidere varetaget ansvaret for at finde egnede lokaliteter, men den opgave er nu uddelegeret til en studentermedhjælp på sekretariatet.

Om afholdelse af weekenderne beskriver frivilliglederne deres opgave således: *”.... få programmet til at køre, være sikker på at tingene er der, når de skal bruges - at tingene er klar, så vi undgår ventetid. Hele tiden være lidt foran. Give besked til de unge”.* (frivilligleder). De føler et stort ansvar og peger på, at der kan ske forbedringer omkring planlægning og forberedelse til opgaven. To af frivilliglederne formulerer det tydeligt.

*”
... når jeg tænker tilbage, kunne jeg godt have haft behov for at vide, at det er lige præcis de her ting, vi skal forholde os til. Jeg har brug for nogle klare rammer, jeg kan godt være i uklare rammer som frivillig – men som leder må de gerne være mere faste”.*
(frivilligleder)

*”
Jeg har følt mig lidt usikker, følt mig overrumplet af opgaven og de ting, der skulle løftes. Derfor har jeg ikke helt følt mig som en god leder!”*

Citaterne fra både frivillige og frivilligledere vidner om behov for justering og tydeliggørelse af ansvarsfordelingen mellem frivillige, frivilligledere og sekretariatet. Der er et ansvarsgab mellem frivillige og frivilligledere – frivilliglederne påtager sig et stort ansvar for både planlægning og afvikling af weekenderne og de frivillige kan 'nøjes' med at møde op og være med. Det kan være vanskeligt at stille krav til hinanden i en flad struktur, hvor alle bestemmer lige meget. Derfor anbefales det, at projektleder sammen med frivilligruppen udvikler en ansvarsfordelingen, som kan fungere bedre i praksis. Frivilliglederne har brug for støtte til at stille krav til de andre frivillige og være i stand til at dele ansvaret med dem – og de frivillige skal inviteres mere forpligtende ind på banen. Der er desuden behov for at udvikle og definere frivilliglederopgaven. Selvom frivilliglederne påtager sig et stort ansvar, så er de alligevel i tvivl om, hvorvidt de lykkes med opgaven. Det er ikke en rar følelse for nogen at have, og det risikerer i sidste ende at betyde, at de vælger at lægge deres frivillige engagement et andet sted. Derfor anbefales det, at Allu sammen med frivilliglederne tydeliggør forventningerne til lederrollen og vurderer, om der er behov for mere løbende sparring til frivilligledergruppen.

Projektlederen i Allu er en vigtig og central figur i opbygningen af frivilligteamet. De frivillige beskriver hende som et fagligt forbillede, som de orienterer sig imod og inspireres af. Deres tillid til hende både fagligt og personligt får dem til at føle sig stolte af at være frivillige i Allu – fordi *de* er blevet valgt. *”Det er fedt, Nathasja har spurgt os, om vi vil være ledere, så tilliden går begge veje”*. Frivilligruppen har en oplevelse af, at projektlederen altid er er ’lige bagved’. Hun er tilgængelig, samtidig med at hun selv er opsøgende. Hun ringer uopfordret og spørger, hvordan det går. Det giver en følelse at blive set og føle sig værdsat.

”
..hvis noget går galt, så ringer vi til Nathasja. Hun er altid backup, hvis det brænder på, så kan hun hoppe på det næste tog. Det er rart at vide, at hvis der sker noget, så er hun klar til at komme og hjælpe eller finde en anden, der er tættere på”. (frivilligleder)

Projektleder skaber en sammenhængskraft i teamet af frivillige. Hun understøtter og inspirerer deres handlekraft gennem den hyppige kontakt og opmærksomhed. Det er en betydningsfuld faktor i frivilligmodellen.

Rekruttering af frivillige

Allu gennemfører en planlagt rekrutteringsproces i forhold til nye frivillige én gang om året forud for det nye skoleår. Der annonceres efter frivillige på flere frivillige rekrutteringsplatforme og sociale medier – herunder egen hjemmeside og på Avalak - studenterforeningen for grønlandske studerende i DK. Det giver typisk 5-10 henvendelser, som alle bliver frivillige i Allu med mindre projektleder vurderer, at det ikke vil kunne fungere. Projektleder oplyser, at det er sjældent, at nogen afvises.

Erfaringen har været hidtil været, at det er nødvendigt at rekruttere flere frivillige i løbet af året, fordi et par frivillige hvert år søger orlov eller stopper. Når der skal findes nye frivillige i løbet af året, sker oftest gennem de frivilliges eller projektleders netværk; fx veninder og kærestes. Frivillige, der rekrutteres gennem den planlagte proces kommer til samtale hos projektleder, mens de frivillige som kommer til i løbet af året, fordi man står og mangler frivillige til en weekend, ofte godkendes mere uformelt fx gennem en telefonsamtale og kort introduktion til opgaven. Erfaringen viser, at disse frivillige er mindre stabile end andre frivillige; og der er flere eksempler på, at de kun dukker op en enkelt gang. *”Det hænder jo at hvis man hiver en veninde med, så er de kun med én weekend, og det skaber postyr, hvor der er nye personer hele tiden, som skal falde til, og så bruger vi en masse energi på det. Det er nemmere med frivillige, der går igen, da de er mere selvkørende”*. (frivilligleder)

Den beskrevne praksis virker ikke så hensigtsmæssig. Det er for ressourcekrævende for en organisation at have så stor udskiftning, og det peger på behovet for fortsat at udvikle på rekrutteringspraksis. Projektleder anslår, at omkring en tredjedel af de frivillige stopper efter et skoleår og resten fortsætter. SUS anbefaler, at der overvejes andre modeller. Kan der fx arbejdes med to frivillig-hold, der tilsammen varetager de fem weekender eller kunne man forestille sig, at FGB arbejder med en samlet pulje af frivillige, så der kan skabes en større fleksibilitet på tværs af foreningens indsatser?

Allu har i år haft en særlig opmærksomhed på fastholdelse af frivilliglederne. Sidste år blev alle tre frivilligledere udskiftet. Det giver et stort videns- og kontinuitetstab for organisationen. I år fortsætter den ene af frivilligledere i det kommende skoleår. En anden frivilligleder fortsætter som køkkenansvarlig og den tredje er

stoppet pga. flytning til udlandet. Det er en positiv udvikling, som SUS anbefaler, at man også i det kommende skoleår har opmærksomhed på – så kontinuiteten i frivilligledergruppen fastholdes.

Kompetenceudvikling af frivillige

Allu har ikke formuleret meget specifikke og beskrevne krav til, hvad de frivillige skal kunne. En frivilligleder formulerer det således:

”
Jeg tænker, at åbenhed for andre mennesker er vigtigt, det er også vigtigt at være omstillingsparat, for der bliver truffet hurtige beslutninger. Nogle gange står man i en situation hvor man skal handle hurtigt. Men der er ikke mange formelle krav, man skal opfylde – det er vigtigst bare at være et ordentligt menneske og kunne stå i kaossituationer” (frivilligleder).

Projektleder bruger sin intuition og erfaring med frivillighed, når hun afholder samtaler med nye frivillige. Det centrale er, at de frivillige kan understøtte de unges netværk og fungerer som et fleksibelt team på Allu-weekenderne.

Nye frivillige i Allu tilbydes et introducerende forløb. Det har hidtil været afholdt en uddannelsesweekend. I år er denne model ændret til et mere fleksibelt tilbud med flere og kortere forløb, så man undgår, at frivillige kan komme til at vente længe på at komme på kursus. Indholdet i kurset lægger vægt på indsigt i de unges liv, særlige problemstillinger og den grønlandske kultur.

De frivillige understreger en balance mellem at 'blive klædt på' og samtidig fastholde, at det frivillige arbejde skal være nemt og sjovt. Selvom de unge efterskoleelever kommer med en anden baggrund, er de også "bare" teenagere – og som de frivillige siger, så er det ikke så længe siden, at de selv har været teenagere, så man kan trække på egne erfaringer. De frivillige har desuden en opmærksomhed på, at 'uddannelse' ikke skal fylde for meget, måske er det mere en 'ryste sammen-weekend', der er behov for - 'man skal ikke opleve, at man er i skole igen'. ”Jeg blev kørt ind af Nathasja. Det var meget trykt, meget omsorgsfuldt. Hun er god til at fortælle mig, hvordan tingene foregår. Vi havde samtaler både på uddannelsesweekenden, hvor de frivillige har været af sted sammen og snakke om Grønland, men også på tomandshånd”. (frivillig).

Kvalificering af frivilliglederne er opprioriteret i dette skoleår, således at den tidligere enkelte undervisningsdag nu er udvidet til en særlig uddannelsesweekend for alle frivillige i FGB, der har ledelsesopgaver. Det giver frivilliglederne mulighed for netværk på tværs af projekterne. Projektleder vurderer, at det allerede har vist sig at være en succes. Frivilliglederne har udbytte af at møde hinanden – og desuden får de et kendskab til de andre projektledere i FBG, som de vil kunne trække på, hvis 'deres egen' projektleder er fraværende.

Til yderligere understøttelse af de frivillige har Allu udarbejdet et skriftligt støttende materiale: en frivillighåndbog, der formidler viden om grønlandsk kultur og konkrete materialer/huskelister til weekenderne. Det er imidlertid tankevækkende, at de frivillige under interviewene ikke kunne huske, at der er et materiale. De mente ikke, at der rigtig fandtes noget skriftlig materiale, der kan understøtte dem som frivillige i Allu. Projektleders refleksion er, at hun i fremtiden vil være endnu mere opmærksom på at præsentere de frivillige for materialet – og samtidig være undersøgende på, hvad de frivillige har brug i den henseende.

Det er tydeligt, at Allu arbejder med at finde det rette niveau for faglig understøttelse og kvalificering af frivilligruppen. Og det er interessant, at de frivillige ikke selv tillægger kvalificering i form af egentlige kurser og skriftligt materiale stor betydning. De føler sig trygge i at have en tæt sparring med projektleder og en forestilling om, at hun vil gøre opmærksom på, hvis der er noget, som skal være anderledes. SUS anbefaler, at Allu fortsat fokuserer på, hvilke krav og forventninger de frivillige skal kunne imødekomme, og hvordan organisationen vil understøtte, at det sker. Det kunne være relevant at invitere de frivillige ind i denne proces og være undersøgende på, hvad de har brug for. Det vil solidere og kvalificere den frivilligmodel, som Allu tilbuddet bygger på, og gøre modellen mindre afhængig af en dygtig projektleders gode intuition og tætte relation til de frivillige.

Opmærksomhedspunkter og anbefalinger til fortsat udvikling af frivilligmodellen

Det er SUS' overordnede opfattelse, at FGB står med en frivilligmodel for Allu, der fungerer og som har potentiale til at blive endnu stærkere. Den muliggør og understøtter, at frivillige sammen kan udvikle og afholde weekender for unge efterskoleelever. Et af målene for dette projekt er, at FGB efter endt projektperiode står med en stærk og bæredygtig frivilligmodel. Dvs. en model som kan tiltrække og fastholde kvalificerede frivillige og understøtte deres indsats på en måde, der kan implementeres i organisationen fremadrettet. Allu har allerede et skarpt udviklingsfokus på deres arbejde med frivillige og frivillighed. I det følgende opsamler SUS' sine anbefalinger og opmærksomhedspunkter på baggrund af interviewene.

Sammenhængskraften i Allu

Det er tydeligt, at der er en stærk sammenhængskraft i Allu. Alle – både frivillige, frivilliglederne og projektlederen er begejstrede, loyale og stolte af projektet. Frivillige omtaler med stor varme relationen til hinanden, relationen til de unge – og de unges relation indbyrdes. Det står tydeligt, at Allu gør en forskel – og skaber et engagement hos dem, der er med. Det er en virkningsfuld motor i initiativet.

Der er desuden en vigtig og tæt relation mellem projektleder og de frivillige. Der er talrige eksempler i interviewene på, hvilken betydning den relation har for de frivillige. Det skaber handlekraft og mod hos de frivillige. Når de står i en vanskelig situation, så bruger de projektlederens adfærd som inspiration og 'forbillede' for, hvordan de selv kan håndtere situationen. Og det giver dem selvtilid, at de føler sig valgt/rekrutteret af en person, som de selv sætter stor pris på. Det er mesterlære eller sidemandsoplæring, når det fungerer godt.

Sigte mod større kontinuitet i frivilligruppen

Det skønnes, at der er et behov for en større kontinuitet i frivilligruppen. Allu skal værne om de frivilliges oplevelse af at være et team, der kender hinanden og opbygger en kontinuitet. Desuden er det en krævende opgave for organisationen, når der ofte skal rekrutteres og oplæres nye frivillige. SUS anbefaler, at Allu fortsat er nysgerrige og undersøgende på, hvorfor frivillige stopper. Der kan være vigtig læring af hente til organisationen. Endvidere anbefales det, at Allu overvejes andre modeller: Kan der fx arbejdes med to frivillig-hold, der deler de fem weekender mellem sig og ved frafald kan 'låne' af hinanden? Og vil denne model også kunne gøre frivilligopgaven mere overskuelig? Eller kunne man forestille sig, at FGB arbejder med en samlet pulje af frivillige på tværs af projekter, så der kan skabes en større fleksibilitet?

Uddelegering, ansvar og forventningsafstemning

Der er et gennemgående behov for en tydeligere ansvars- og forventningsafstemning. Det kommer i interviewene tydeligt frem i forholdet mellem frivillige og frivilligledere. Der er behov for, at projektleder sammen med frivilligruppen udvikler en ansvarsfordelingen, som kan fungere bedre i praksis. Frivilliglederne har brug for støtte til at stille krav til de andre frivillige og være i stand til at dele ansvaret med dem – og de frivillige skal inviteres mere forpligtende ind på banen. SUS anbefaler, at Allu på baggrund af sine nuværende erfaringer gennemarbejder strukturen i frivilligmodellen med fokus på, at tydeliggøre forventninger, roller og ansvar. Det kan med fordel ske sammen med de frivillige, så alles erfaringer kommer i spil.

Det er samtidig vigtigt, at Allu arbejder med at finde den rette balance i opgavefordelingen mellem frivillige og sekretariatet. Det er en nødvendig proces i retning af at gøre initiativet mindst muligt løntungt i fremtiden. Men det er samtidig vigtigt at involvere frivilligruppen i vurdering af, hvilke opgaver de føler sig i stand til at varetage og hvilke opgaver, der må varetages af sekretariatet. Det er ikke hensigtsmæssigt for de frivilliges engagement, hvis de oplever at skulle varetage opgaver, der ligger udover, hvad de har ressourcer til.

Faglig understøttelse og kvalificering af frivillige

Allu arbejder med at finde det rette niveau for faglig understøttelse og kvalificering af frivilligruppen. Der er udviklet forskellige tilbud til de frivillige, og disse justeres i takt med organisationens erfaringer om, hvad der virker. I lighed med de tidligere anbefalinger vil SUS også på dette område anbefale, at organisationen sammen med de frivillige undersøger, hvad der peges på af behov. Hvad vurderer de frivillige, at de behøver af faglig sparring, uddannelse og materialer for at kunne udfylde deres opgave som frivillig og frivilligleder bedst mulig? Det vil være vigtige input for Allu i opbygningen af det rette niveau for kvalificering af de frivillige.

De frivillige har nogle spændende refleksioner på, hvor meget man skal 'uddannes' som frivillig i Allu. SUS vil opfordre projektleder og andre i organisationen til at invitere disse synspunkter ind i den fortsatte udvikling af Allu, fordi det ikke kun siger noget om kvalificering, men også om, hvad Allu skal være for et tilbud.

Præsentation af dataindsamling

Foreningen Grønlandske Børn har bedt Socialt Udviklingscenter SUS varetage evalueringsopgaven. Dataindsamlingen, der ligger til grund for denne rapport, er dels indsamlet af Foreningen Grønlandske Børn/Allu og dels af SUS. Hvordan data er indsamlet præsenteres i nedenstående.

Dataindsamling, der er gennemført af Allu til belysning af Allu's betydning for de unge:

- Der er i skoleåret 2017-2018 afholdt i alt fem Allu-weekender, og hver af disse er afsluttet med en mundtlig evaluering sammen med deltagerne. Her har fokus været på weekendens program og aktiviteter, samt de frivillige og de unges personlige udbytte. Det har givet projektleder et umiddelbart indblik i, hvad de unge og de frivillige vurderer som vellykket, og hvad der kunne have været anderledes.
- På den 4. weekend blev eleverne opfordret til anonymt og skriftligt at besvare få konkrete spørgsmål om, hvorfor de havde tilmeldt sig Allu, og hvilken betydning de vurderer, at det har for deres efterskoleophold.
- På den 5. og afsluttende weekend blev der foretaget en lille online spørgeundersøgelse med fokus på de unges personlige udbytte af Allu og deres netværk udenfor Allu-weekenderne. Spørgsmålene og formen er udarbejdet sammen med Socialt Udviklingscenter SUS.
- Projektleder gennemfører systematisk samtaler med de elever, der deltager i Allu men som i løbet af skoleåret afbryder deres efterskoleforløb. Hermed skabes vigtig viden om årsager til frafald og muligheden for at forebygge frafald i de kommende skoleår.
- Projektleder har gennem begge skoleår ført deltagerlister, der foruden deltagelse vs. fravær også rummer notater om elevernes trivsel, hjemmeve, ophør på efterskolen og andre væsentlige forhold, der angår de unge.

Dataindsamlingen indsamler og indfanger ved hjælp af forskellige metoder, hvordan de unge selv tillægger deltagelsen i Allu betydning og det underbygges af projektleders systematiske dokumentation af de unges deltagelse, fravær og ophør på efterskolen og i Allu. Der er opmærksomhed på, at dataindsamlingen er udfordret af, at nogle af de grønlandske unge ikke taler dansk – og ikke alle i projektet taler grønlandsk. Det imødekommes i projektet gennem tolkning af dobbelt-sprogede frivillige.

Det andet evalueringfokus, frivilligmodellen er undersøgt og perspektiveret gennem kvalitative fokus- og individuelle interviews med frivillige, frivilligledere og projektleder i Allu, som SUS har gennemført. Det er desuden kvalificeret af den viden, som projektleder løbende indsamler gennem samtaler med de frivillige. Samtaler der har fokus både på de konkrete weekenders gennemførelse og på de frivilliges oplevelse af være en del af Allu.